

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan soruları, Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Prof. Dr. Nevingaye ERBATUR

CHP Adana Milletvekili

29 Şubat – 2 Mart 2009 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan Aile Hizmetlerinde Sivil Toplum Kuruluşları ile İstişare Toplantısı Raporu, raporu hazırlayanların konunun uzmanı olup olmadıkları konusunda kamuoyunda derin şüphe uyandırmıştır. Örneğin, bölgedeki sorunlar sıralanırken, “Kadınların çok çocuk sahibi olmasını engelleme amaçlı yasa çıkarılsın. Örneğin; halka, belli bir çocuk sayısından sonra sağlık hizmeti verilmesin” denilen raporda töre cinayet’leri de bir sorun olarak ele alındı. Çözüm önerileri arasında ise ‘medyada töre cinayetlerine ilişkin kullanılan feminist dilin değiştirilmesi, doğru dini bilgilerin medyada yer almasının teşvik edilmesi’ gibi tepki çeken öneriler yer aldı. Hızlı kentleşme, köyden kente göç ve sanayi devriminin dayattığı yeni yaşam biçimleri ve değerlerinin aile müessesesini dağılma sürecine ittiği savunulan raporda, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde tespit edilen sorunlar dan bazıları şöyle:

“Ebeveynler tarafından uygulanan yanlış dini tutumlardan kaynaklı cinsiyet ayrımcılığı; kalabalık ailede mekândan kaynaklanan sıkıntılar (aile içi mahremiyetin korunamaması- tek odalı yaşam); yabancılarla yapılan evlilikler (örneğin Suriye’den alman gelinler) sonucu oluşan yeni aile formları (kumalık); mezhep ve etnik köken farklılığı ve

eğitim düzeyinden bağımsız olarak anaerkil yapıdaki aile tiplerinde çocuğun kadına sağladığı prestij ve kadından kadına yönelik şiddet (planlı töre cinayetleri); bilinçlendirilme noktasında halk tarafından başvurulabilecek güvenilir mercilerin bulunmaması, sunulan hizmetlerde dil ve etnik farklılıktan kaynaklı iletişim sorunu.” Raporda bu sorunlara karşı birtakım çözüm önerileri de sıralandı.

- Kadınların çok çocuk sahibi olmasını engelleme amaçlı devlet yasa koymalıdır. (Örneğin: Halka belli bir çocuk sayısından sonra sağlık hizmeti vermemek)
- Din eğitiminin kadınlara doğru şekilde verilebilmesi için bayan Kur’an kursu öğreticilerine aile eğitimi bilgisinin kazandırılması sağlanmalıdır.
- Dinin kadına bakış açısının doğru bilinmesi için doğru dini bilgilerin görsel ve yazılı basında yer alması teşvik edilmelidir.
- Din eğitimi kapsamında siyer (Hz. Peygamberin hayatı) dersinin daha etkin ve kapsamlı olarak anlatılması sağlanmalıdır.
- Medyada töre cinayetlerine ilişkin kullanılan feminist dilin değiştirilmesi ve hukuki boyutların ön plana çıkarılması için çalışılmalıdır.
- Teolog (ilahiyatçı), sosyolog ve antropologların yer aldığı acil müdahale grupları oluşturulmalıdır.

Görüldüğü üzere, çözüm önerileri arasında din temelli bir bakış açısı yer alırken kız çocuklarının eğitim, okur yazarlık seviyesinin artırılması, töre algısının değiştirilmesi gibi uzun yıllardır kadın örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının ve Meclis çatısı altında çeşitli zamanlarda dile getirdiğim kalıcı ve esaslı çözüm önerileri hiçbir şekilde yer almamıştır. Oysa kadına yönelik şiddetin ve kadının ikincil planda görülmesinin önüne geçmenin en temel yolu kız çocuklarının eğitimi ve eğitim materyallerinde varolan cinsiyetçi öğelerin ayıklanmasıdır. Kız çocuklarının eğitimi hedefine ulaşıldığında, diğer birçok sorunla mücadele etmekte de önemli bir yol katedilmiş olacaktır. Ancak, ilgili raporda nedense böyle bir çözüm önerisi yer almamıştır. Bu çerçevede;

1- Aile Hizmetlerinde Sivil Toplum Kuruluşları ile İstişare Toplantısına hangi sivil toplum kuruluşları katıldı? Toplantıya hangi kadın örgütleri katıldı?

2- Raporda geçen ‘Ülkemizde yoksullukla savaşmada, sosyal barışın tesisinde, eğitim ve sağlık hizmetleri gibi konularda, devletin yanında yer alan, yardımda bulunan ve sosyal

yardımlaşma ve dayanışmayı gerektiren konularda önemli faaliyetler gerçekleştiren Sivil Toplum Kuruluşlarının varlığı bizi rahatlatmaktadır' cümlesi ile sivil toplum kuruluşlarının devletin yanında yer alması gerektiği ve devletin yanında yer almayan sivil toplum kuruluşlarının varlığının rahatsızlık verdiği mi kast edilmektedir? Devletin yanında var olan sivil toplum kuruluşları ile kastedilen kuruluşlar hangileridir?

3- Toplantıda 'belirlenen çözüm önerileri' arasında yer alan 'Kadın oluşumları geliştirilip etkin hale getirilmelidir' derken Türkiye'deki 'kadın oluşumlarının' gelişmemiş ve etkin olmadığı mı vurgulanmaktadır? 'Kadın oluşumlarının' kim tarafından, nasıl geliştirilip, etkinleştirilmesi öngörülmektedir? Sivil toplum algısının devlet eliyle geliştirilmesi sivil toplumcu anlayışla ters düşen bir durum değil midir?

4- Yine 'belirlenen çözüm önerileri' arasında yer alan 'Medyada töre cinayetlerine ilişkin kullanılan feminist dilin değiştirilmesi ve hukuki boyutların ön plana çıkarılması için çalışılmalıdır' cümlesi hangi ön kabul ya da verilere dayanmaktadır? Feminist dilden kast edilen nedir? Bu feminist dilin hukuki boyutu arka plana itmekte ve genel olarak töre ve namus cinayetlerinde nasıl bir olumsuz etkisi olduğu tespit edilmiştir?

5- "Kadınların çok çocuk sahibi olmasını engellemenin yolu anayasal bir hak olan sağlık hizmetinin engellenmesidir" gibi çağdışı ve hukuka aykırı bir öneri yerine kadınların üreme sağlığı konusunda bilgilendirilmeleri neden düşünülmemektedir?

6- Toplantının sonuç bildirgesine bakıldığında, sadece "töre cinayetleri" üzerine tartışıldığı ancak yine kadına karşı şiddetin bir sonucu olan "namus cinayetleri"ne hiç değinilmediği anlaşılmaktadır. Ülkemizde kadınların hak ve özgürlüklerini kullanmasında temel bir engel olan namus cinayetlerinin tartışılması ve sorunun çözümü için gerekli önlemlerin alınmasına yönelik bir toplantı gerçekleştirilmesi düşünülmekte midir?